

TIMŌTEE LA SƐIA

Yá pó kú láε bee guu

Timŏtee daá Yudaε, à maeá Gelekiε. Aa kŏ'è ní Pŏluo Lisita pó kú bùsu pó wí me tia Tuukii guu, Pŏlupi wélegea plaade guu (Zin 16.1-3). Timŏtee gŏ Pŏlu İwa pó İb kăiaànŏ ũε. A teaàzi àà wéle dasiŏ gea guu, ŏ Pŏlu İ àà zı găli pó an yáo lé gé súsuŏŏ guu. Ayămeto àà tó kú zınaŏ lá guu (17.14-15, 18.5, 19.22) ní lá pó Pŏlu kèŏ guu (1Kln 4.17, 16.10-11, Flp 2.19-24, 1Tes 3.2-6) ní lá păleŏ. Lá mèn pla pó a kè Timŏteeε ní pó a kè Titueŏ wí me păsıtee láŏ, yáze pó a kălekale dŏanaŏ ní păsıteeŏneŏ yái.

Timŏtee lá sƐia lé yá dŏŏ àaŏ ɔlwŏεε:

SƐia gia à lezà Yesudeŏwa zé kaaliŏ yái ní làasoo kpaanlaŏ ní Yudaŏ yá pó yăalea ní luadŏsai yá pó gbēŏ lé dadanéŏ. Zé kaalipiŏ mè dŏniaε bee pŏŏ maaŏ, wli fŏ Lua lèŏ, sema wa asiiyă dŏ bāsio. Aa gbăakpă bleŏ tēboao ní gia nŏsei yáo.

Bee gbεa lápi lousisiyă bŏlekèwēε, kŏkăaa yáo ní yá pó a maa Yesude dŏanaŏ aao kŏaŏ.

A láakii lápi ledà Timŏteewa lá à kŏ àà a zı pŏ Lua dàε ke, lá à kŏ à laaidŏ luanaaikenaŏwa, iŏ de Lua zıken maa ũ (4.6).

Wa fŏ lápi kpaale leε pla: Yădanε pŏ de Yesudeŏ ní ní dŏanaŏ pŏ ũ (1-3) ní Timŏtee zıa yáo (4-6).

Yădanedeŏ gbaa laai

¹ Mámɛmaa Pɔlu, Kilisi Yesu zina, lá Lua wá Sua-bana n̄ Kilisi Yesu pó wá wé dɔaàzipio dilɛmɛɛwa, ² ma láɛ bee kènɛ Timotee, * ma nɛ'ia Yesu zé guu. Mae Lua n̄ wá Dii Kilisi Yesuo gbɛkɛkɛnɛ n̄ sùuuu, aai n̄ gba aafia.

³ Lá ma naɛma gɔɔ pó mále gé Masedoni bùsuu, gɔ Efɛsɛ, ní oné aasu yá pó i kpaai n̄ Lua yáoo dané bo. ⁴ Aasu laaidɔ fi n̄ dezib tó kɔnwɛa pó lé vɛoowa bo, bee i mós n̄ lɛkpaaoɛ. Ili mós n̄ yá pó Lua lé yáwanɔoo, aà náaikɛa mé i mɔð. ⁵ Ma yápi dilɛ ké aao yekɔi yáie, yeakɔi pó i bo n̄ɛpua n̄ laasoodaadoũo n̄ luanaaikɛa mɔafilisaio guu. ⁶ Gbɛɛɔ pàale yápiɔnɛ aa pèlɛ yá àisai bɔlɛau. ⁷ Aa ye wàɔ de Mɔizi ikoyádanɛdeɔ ũ, áma aa yá pó wàlɛ o dɔo ge yá pó wà zèwàɔ.

⁸ Wá dɔ ikoyápi maa, tó gbé lé zikɛwà a zéu, ⁹ asa wá dɔ ké Lua i ikoyá dilɛ gbɛmaa yáio, sema yádansaiɔ n̄ swágbãadeɔ n̄ lousisinsaiɔ n̄ duunkɛnaɔ n̄ luayádansaiɔ n̄ dúnia gbéɔ n̄ de n̄ dao denaɔ n̄ gbédɛnaɔ ¹⁰ n̄ gbāsikɛnaɔ n̄ gɔɛ pó aai gbāsikɛ n̄ n̄ gɔɛ deeoɔ n̄ gbɛnazinyianaɔ n̄ ɛdeɔ n̄ yáɔmadeɔ n̄ gbé pó aai bo yázɛde kpɛɔ píi. ¹¹ Yázɛdepi mé baona gawide pó Lua Báaade gòmɛɛ zɔ ũ.

Lá Lua gbɛkɛkɛ Pɔluɛ

¹² Ma Kilisi Yesu wá Dii pó ma gba gbãa sáaukè, asa à ma náaikè à zidámɛɛ. ¹³ Ma aà tɔbɛɛsɔ yãa, ma íadà aà gbéɔwa,† ma gbãablémá. N beeo à wɛnadòmɛɛ, asa má kè wésiakɛ n̄ aà náaikɛsaio

* **1:2** Zln 16.1 † **1:13** Zln 8.3, 9.4-5

guuε. ¹⁴ Ɔ wá Dii Kilisi Yesu gbēkekèmεε zɔɔ, a tò ma a náaikè, míɔ ye gbéi naawa guu. ¹⁵ Yáε bee síana ví wà sí. Kilisi Yesu m̀ dúnia guu duunkenaɔ suabaa yáíε. Mapi, ma p̀ mé de dāɔla, ¹⁶ ɔ Lua ma wēnagwà, ké mena zɔɔ p̀ Kilisi Yesu k̀ ní ma gbé p̀ ma duuna deńlao bɔ gupuau seela ũ gbé p̀ aa aà náaikε aa wēni láasai eɔnε. ¹⁷ Lua m̀endonaa, gɔɔpii Kíaa p̀ lí gao mé wíli e ní wéoo mé aɔ beεε ví ní gawio gɔɔpii, āmi.

¹⁸ Ma né Timotee, lá wà d̀aa ānabikεk̀ n yá musu, mále yápi dane ké ñyɔ k̀aa, ní z̀i maa kaɔ ¹⁹ luanaaikεa guu ní láasoodaadoũ. Láasoodaadoũ lí ke gbēeɔnε yáε ũo, ɔ an luanaaikεa í ɔ̀kpa. ²⁰ Imεnε ní Alesāndao k̀ ní guu. Ma ní kpá Setáuwaa‡ ké aɔ d̀ wíli d̀ε ní Luaoo.

2

Lousisia

¹ Too, gíaa s̄ia mále ledama à wabikε gbépiiε, à zé gbeané, à kulεkené Luaε ní sáaukpaaɔ. ² A wabikε kíaaɔnε ní gbāadeɔ píi, ké wà e wàɔ ku aafia yákelesai luayāmanaɔ ũ, wá kua iɔ gbia. ³ Bee mé maa, í ka Lua wá Suabanagu. ⁴ A ye gbépii suaba, aai síana d̀. ⁵ Asa Lua m̀endoe, mé k̀ɔ k̀ú m̀endo Lua ní gbēnazínaɔ zānguoo, ɔn gbēnazína Kilisi Yesu ũ.* ⁶ A azíaa kpá gbépii fiabobɔ ũ a gɔɔwaa, Lua p̀eāpi seela ũ. ⁷ Ayāmeto Lua ma dile a kpàwakεna ũ, a zína ũ, mà a zé síande da buipáleeɔnε.† Síana mále o, í ke εε no.

⁸ Má ye ḡeɔ lousisi gu ní guo píi, aa ɔε musu‡

‡ **1:20** 1Kln 5.5 * **2:5** Zln 4.12 † **2:7** 2Tim 1.11 ‡ **2:8** Baa 9.29

gbāsisi, pōkūma ní lekpaao sai. ⁹ Má ye lo nɔɔo níziá kɛkɛ a zéwa yòɔsai ziamɔne sai. I kɛ ní mǐ yòɔde tãao ge vua ní òso nɔamblebɔɔ ge zwãa ɔdeɔ no. § ¹⁰ Aa níziá kɛkɛ ní maakɛao, lá a maa nɔe lousisinao kɛwa. ¹¹ Nɔɔo yádada kíkikili, aa misiile yápii musu. ¹² Mili we nɔɔo yádàda gɔɔne ge aao iko vímáao, sema aao ku kíkikili. ¹³ Asa Adamu ɔ Lua kè séia, a gbɛa Eva.* ¹⁴ I kɛ Adamu wa sàsáao, nɔe wa sàsá, à sǐ duunau. † ¹⁵ Tó nɔe wetà ní luanaaikɛao ní yea gbéɔzio ní kuaadoakɛo ziamɔne sai, ali ne'i aafia.

3

Gbɛzɔɔ ní dɔnlɛdeɔ

¹ Yáe bee síana ví: Tó gbé ye kɛ gbɛzɔɔ ũ, àlɛ zǐ maa nide. ² Gbɛzɔɔ lío ku táaesai nɔmɛndode ũ, laaide ũ, ìo azia kǔa dɔ gbé dòɔde ũ, nibɔfɔna ũ, gbé pɔ a fɔ yádané ũ. ³ Asu ào de igbɛna ge gbé pásí ũo. Aàɔ de nòsɛdoũde yákelesaide ũ. Ɔa su dɔaaèo. ⁴ Aà a ua kǔa dɔ, àa néo lí misiilè aalio aà ɔtondɔkíi gwa.* ⁵ Asa tó gbé a ua kǔa dɔo, kpelewa a fɔ ɔlia Lua gálideɔzii? ⁶ Asu ào de gbé dafuna ũo, ké asu íanadã, i azia dayãu lán Ibiisiwao yáí. ⁷ Aà tó ào na Yesusaideɔ kíi lo, ké wasu aà tó'íisi, i zu Ibiisi bauo yáí.

⁸ Màa lo dɔnlɛdeɔ aao de gbé gbiao ũ. Aasu wàɔ de lɛplaadeɔ ũo. Wɛ yá su dɔaanéo. Aasu wàɔ de ɔwɛlɛmbɛɛo ũo. ⁹ Aao Yesu yá kǔa ní làasoodaadoũo. ¹⁰ Wà ní yá gwa gǐa, tó wi yáe

§ 2:9 1Píe 3.3 * 2:13 Daa 2.7, 21-22 † 2:14 Daa 3.1-6 * 3:4 Tit 1.6-8

emáo, wi gbasa ní dile dɔnlɛdeɔ ũ. ¹¹ Maae ní nɔɔɔ. Aaɔ de nɔɔe gbiaɔ ũ, laaideɔ ũ, aaɔ náai ví yápii guu. Aasu wàɔ de gudɛnaɔ ũo. ¹² Dɔnlɛde àɔ de nɔmɛndode ũɛ, aàɔ a ua ní a néɔ kŭa dɔ. ¹³ Gbɛ́ pɔ́ zìkè a zéwa, ì zekii maa e, aà sɔ́ iɔ dilea a Kilisi Yesu náaikɛa guu maamaa.

¹⁴ Baa ké málɛ yápio onɛ, má dílɛ má mɔ́ n gwai tia. ¹⁵ Tó ma mɔa su lé gɛgɛɛ, má ye ñyɔ́ dɔ́ lá a maa wàɔ ku Lua uadeɔ ũɛ. Wámɛ wá Lua bɛ́ɛ gálideɔ ũ, síana zímpɛlɛ ní a gbãa'ekio ũ. ¹⁶ Lua asiiyá pɔ́ bò gupuau zɔ́ síanaɛ:

A mò gbɛ́nazína ũ,
 Lua Nisína aà síandekɛ òbné,
 malaikaɔ aà è.
 Wà aà yá waasokè buio guu,
 wà aà náaikè dúnia guu,
 Lua aà sè tàò a kíi gawi guu.

4

Tɛ́yá

¹ Lua Nisína ò wásawasa, gɔɔgbɛzãzĩ gbɛɛɔ pãkpa Yesu zéi, aai te sásâyã pɔ́ táa ì ɛɛdeɔ da a oauzi. ² Ɛɛde mɔafilide pɔ́ vâi lí kãadañlaɔɔ mé aa ní sãsa. ³ Aaí gí gbɛ́ɔne aa nɔɔɛ aa zãkɛ, mé aaí ble tɛ́né, ble pɔ́ Lua kè a náaikɛna pɔ́ aa síana dɔɔne aa ble ní a sáaukpaaɔ. ⁴ Pɔ́ pɔ́ Lua kè pii maaɛ.* Wásu a kee tɛ́boo,† wà ble ní aà sáaukpaaɔ, ⁵ asa Lua yá ní wá wabikɛao gbãbòè.

Kilisi Yesu zikɛn maa

* **4:4** Daa 1.31 † **4:4** Maa 7.19

⁶ Tó n yápio dà n gbéone, nýõ de Kilisi Yesu ziken maa ù, asa níe nzia gwa ní Yesu yáo, ní té yámaa pò wa dànèi. ⁷ Mikē felekaa fí pò lí kpaai ní Lua yáoowa. N nzia toto, ké nýõ de luayamana ù. ⁸ Metotoa ài ví yoo, āma dea luayamana ù ài ví yápii guue, asa bee ì mó ní wēnio gbā ní ziao. ⁹ Yápi síana ví, à kà wà si oplapla, ¹⁰ wí zike wà dēeka a musu. Wá wé dɔ Lua bēēzi. Ōme gbépii Suabana ù, azaiasa aà náaikenaɔ.

¹¹ Yápio dilené, ní dadané. ¹² Nsu to wà saka n èwaasokeguo. To n kua ze'ɔɔ Yesudeone yá'oa ní yákeao ní yeakɔio ní luanaaikεao ní kua gbāsisaio guu. ¹³ E màò mó, wetā ní Lua yá kyokeao, ní dané, ní lēdaomá. ¹⁴ Gba pò Lua dànε gɔɔ pò wà ānabikekè n yá musu, mé gbēzɔɔ onāma, nsu niazikpaio. ¹⁵ Laaidɔ yápiowa, ní mekpawà, gbépii i n gea'ae e. ¹⁶ N nzia yá ní n yādanεo tàasika. Ze sūsu ní yápio. Tó ní kè màa, nýõ nzia suaba ní gbé pò aale swáse n yáio.

5

Gyaa ní dɔaanaɔ

¹ Nsu maezɔɔ leleo.* Lēdawà n mae ù, ní da èwaasoowa n vīi ní n dāunaɔ ù. ² Lēda nɔezɔowa n da ù, ní da nɔgbāa ge wēndiawa n dāe ù làsooplasai.

³ Gyaa gbēandoɔ kpela. ⁴ Tó gyaa néɔ ge tɔūnaɔ ví, aa ní daεɔ gwaa dada gīa, aai fiabo ní mae ní ní daone, asa bee ì ka Luagu. ⁵ Gyaa gbēando wé ìɔ dɔ Luazi, ì wetā lousisia ní wabikeaowa gwāasina ní

* **5:1** Lev 19.32

fāanɛo. ⁶ Gyaa pāpākenaá gɛɛ, baa tó a b́é. ⁷ Yápio dané, ké wasu ní tàae eo. ⁸ Tó gbé lé a daɛo gwao, at̄esa aà uadeɔ, à b̀ò Lua yá kpɛɛ, Yesusaide deaála. ⁹ Nɔɛ pó de wà da gyaao guun ke: Nɔɛ pó kà wè bàaɔ mé à zākè gēn do, ¹⁰ w̄ɔ aà d̄s maakena ũ, nɛgwan maa ũ, nibɔf̄na pó Lua gbéɔ gbá pipi ũ, taasideɔ d̄nlede ũ, nɔɛ pó mɛkpà maakea píiwa ũ. ¹¹ Nsu gyaa nɔgbāaɔ dauo, asa tó an ḡo nídea f̄le, an naa Kilisiwa a busae, aaiɔ ye zāke, ¹² aai nízia dayāu, ké aa lé pó aa gbèè yāa gbòo yáí. ¹³ Bee gbɛa aai pāke dada, aaiɔ bɛbɛ wàɔ ualeke. I ke m̄aden ní ũ adoo, aai ḡo gbēpen gudenaɔ ũɛ, aai yá pó de wà oo o. ¹⁴ Ayāmeto má ye gyaa nɔgbāaɔ zāke, aai nɛ'i, aai laaidɔ bɛwa, ké aasu wá ibɛɛo gba zé aa wá tob̄esio yáí. ¹⁵ An gbēɔ b̀ò tɛ Setāuzi k̀ò. ¹⁶ Tó Yesudee gyaaɔ ví a bɛ, aaiɔ d̄nle. Asu to aa ḡo ḡalideɔnɛ aso ũo, ké aa e d̄o gyaa gbēandoɔle yáí.

¹⁷ Gbēz̄ɔ pó ì d̄ɔaa a zéwa kà wà fiaboè lɛɛ pla, at̄esa gbé pó waasokea ní yādaanéó aia ví. ¹⁸ Wà yáɛ bee kè láu wà mè: Asuli lesɔkpa zu pó lé pɔgb̄ɛo.† Wà mè lɔ: Zikena kà à a asea e.‡ ¹⁹ Nsu gbé pó mò ní gbēz̄ɔ káalao yá sio, sema seeladeɔ kà gbēon pla ge aaɔ bàasio.§ ²⁰ Gbé pó duunak̄o gba laai gbépii wáa, ké vía e gbé k̄iniɔ kú. ²¹ Ma nanɛ Lua ní Kilisi Yesuozí ní malaika pó à ní séɔ, ñȳɔ yápio k̄iia gbē tēbosai. Nsu yāe ke gbēɛɛ ublembekea yáio. ²² Nsu wā ɔna gbéwa ñ aà daz̄iuo. Nsu to n lé àɔ ku gbē duunauo. Nȳɔ nzia k̄iia gbāsisi. ²³ Nsu í pā mi ado

† 5:18 Iko 25.4, 1Kln 9.9 ‡ 5:18 Luk 10.7 § 5:19 Iko 19.15

náaika guu, ní wēni láasai e, asa ñ Lua n sisiwà gɔɔ pɔ n lé maa gbèè bíla wáa. ¹³ Ma nanε Lua pɔ ñ wēni kpa pɔpiiwazi ní Kilisi Yesu pɔ yāmaa ò Pɔnsi Pilatiεo,* ¹⁴ ñyɔ yá pɔ wa dílenε kūa sāsai taaesai e wá Dii Yesu Kilisi mózi. ¹⁵ Gbāade mēndona Báaade, kíaa Kíaa, diiɔ Dii mé a Kilisipi bɔ a gɔɔwa.† ¹⁶ Ɔmε lí gao ado, ìɔ ku gupua pɔ wíli fɔ sɔio guu.‡ Gbēe i wesiaaleo, wa fɔ seo.§ Ɔmε gawi ní gbāao ví gɔɔpii, āmi.

¹⁷ O dúnia tiaε bee ɔdeɔne aasu íanadāo. Aasu gbāa'e ɔda náaisaiwao, aa gbāa'e Lua pɔ ñ pɔpii kpáwá zɔɔ wà pɔnakεɔwa. ¹⁸ Oné aa maake, maakεa i tóma. Aaɔ de gbadanaɔ ũ, aaiɔ gbēke ví. ¹⁹ Beewa aa kūsūa maa di ríziεa àizāna pɔ ũ,* aai wēni pɔ de wēni ũ síana e.

²⁰ Timotee, kàeda yá pɔ Lua nānε n ɔzi. E dúnia yá giɔne ní yāwaaipaa pɔ wí mε dōaεo. ²¹ Gbēeɔ zèð, ñ aa pāale Yesu zéε.

Lua gbēkekeé.

* **6:13** Zāa 18.36-37 † **6:15** Zia 19.16 ‡ **6:16** Soũ 104.2 § **6:16** Bɔa 33.20 * **6:19** Mat 6.20

Bibeli Luayátaalá

The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9